

HRVATSKO DRUŠTVO SUDSKIH VJEŠTAKA I PROCJENITELJA

Obzirom da se iz našeg jučerašnjeg predanog teksta primjedbi označenog u bojama (sa svim izmjenama od 2014-2016.g.i sa primjedbama na prijedloge novih izmjena i dopuna Pravilnika o stalnim sudskim vještacima) nije dovoljno jasno što je naš prijedlog dajemo osvrt na cijelu problematiku sudskih vještaka i procjenitelja:

Ministarstvo pravosuđa nije dalo nikakvo obrazloženje zašto se odustalo od donošenja Zakona o sudskim vještacima koji je bio predviđen planom normativnih aktivnosti za 2017. godinu, iako se dobro zna da postojeći regulatorni okvir nije adekvatan onome od prije 20 godina koji se stalno mijenja, ali ostaje isti zastarjeli način reguliranja rada sudskih vještaka.

Saborska zastupnica gđa Vesna Škare Ožbolt na našu inicijativu predala je Saboru RH nacrt Zakona o sudskim vještacima u travnju 2014.g. koji je na prijedlog tadašnjeg ministra i Vlade RH odbijen na sjednici Sabora RH 19.09.2014.g. što je sramota za državu koja bi trebala težiti urešenom pravosuđu.

Iako smo od 2013.g. u EU, i trebali bi biti bolje organizirani, nejasno je dugogodišnje odbijanje Ministarstva pravosuđa sa svim dosadašnjim ministrima da se regulirane profesije sudskih vještaka i procjenitelja uredi Zakonom i formira se Komora za obje profesije koja bi provjeravala ispunjavanje kriterija za nove kandidate, njihovo stalno stručno usavršavanje, donosila cjenike sukladno složenosti posla, kontrolirala stručnost izrađenih nalaza i mišljenja nakon prijave za nestručne nalaze i procjene od strane sudova, odvjetništva i stranaka.

Postojeći načinom imenovanja sudskih vještaka dopuštena je nepotrebna hiperprodukcija sudskih vještaka, a ne po iskazanoj potrebi sudova. Nema čak ni uredne statistike s evidencijom angažiranih vještaka u svim sudovima RH gdje bi se mogli dobiti razni pokazatelji o uspješnosti korištenih ili odbačenih (neupotrebljivih nalaza i mišljenja, o roku plaćanja/neplaćanja sudskih vještaka i procjenitelja, tko od sudaca koristi nalaz vještaka, a da mu isti nije nikada platio, ili je potraživanje otišlo u zastaru ?

Iz tog proizlazi da sudovi nemaju utvrđene protokole ponašanja pa je u novije vrijeme uveden običaj sudaca da traže tri ponude pa izabiru onu sa najnižom cijenom. Da li tako smiju sa odvjetnicima ? Tko to dozvoljava i po kojem propisu ? Mnogi suci ne poštuju odredbe obveznog Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi gdje je i za javna tijela propisan maksimalni rok plaćanja računa 30 dana od dana ispostave računa, iznimno po dogovoru 60 dana.

Potrebno je ukinuti zastare kod neplaćanja rada vještaka/procjentelja čiji je nalaz korišten da bi se okončao neki sudski spor. Iz obveznog osiguranja sudaca koje treba uvesti treba naplaćivati kamate za sve sporove u kojima su prouzročili štetu vještacima (i pravnim i fizičkim osobama) višemjesečnim i višegodišnjim neplaćanjem njihovog rada.

Postojeće obvezne smjernice od EU za rad sudskih vještaka je dokument koji je prilagodio CEPEJ pri Europskoj Komisiji na svom 24. plenarnom sastanku u Strasbourgu 11. – 12. prosinca 2014., a isti je materijal prezentirala gđa Baran iz Ministarstva pravosuđa na V. Kongresu sudskih vještaka i procjenitelja 3. i 4.11.2017.g. u hotelu Westin, sa 507 sudionika iz 9 država. U istom dokumentu nema napisane prepreke za osnivanje Komore sudskih vještaka i procjenitelja.

Liječnici imaju Komoru liječnika, ali i drugi sudionici u zdravstvu imaju svoje Komore (medicinske sestre posebno Komoru i primalje posebno Komoru).

Nigdje u propisima (niti ovim Pravilnikom, niti Zakonom o sudovima nisu određeni kriteriji po kojima suci trebaju birati sudske vještake, pa nasumično dodjeljivanje spisa po abecedi u kompjuteru na sudačkoj mreži ne znači pravilan izbor za složenost predmeta koji se vještači. Stoga bi detaljne liste sa popisom dosadašnjih vještačenja svakog vještaka trebale biti sastavni dio podataka koje suci imaju na uvid i kojima bi se rukovodili i imali argument za što su baš odabrali određenog vještaka. Upitan je međusobni odnos suda i vještaka: znači li automatski rješenje o imenovanju u pojedinom sudskom sporu narudžbenicu ili ugovor o djelu? Ovo je važno zbog obveze urednog plaćanja vještaka od strane sudova.

Smatra li Ministarstvo pravosuđa da je naknada sudskim vještacima adekvatna? Ako je 1998.g. vrijednost boda od 2,00 kn bila ista i za odvjetnike – kada je danas vrijednost boda odvjetnika 10,00 kn, a vještaka 2,00 kn bruto bez PDV odnosno vrijednost sata odvjetnika je 500.-kn bruto, a vještaka i procjenitelja 70.-kn bruto što je 7 puta manja vrijednost radnog sata između tih dviju profesija. Može li Ministarstvo pravosuđa RH navest bar jednu profesiju kojoj je vrijednost rada nepromijenjena 20 godina i još smanjena 20% u određenim postupcima? Kada je namjera ovakvo neodrživo stanje promijeniti? Ne plaća se nas iz sredstava proračuna, plaćaju građani i pravne osobe, a troškovi sudskih sporova koji su financirani privremeno iz proračuna nakon pravomoćnih presuda naplaćuju se od okrivljenika.

Višegodišnja neplaćanja od strane sudova dovode do toga da se smatra već normalnim da vještak financira rad pravosuđa koje iskoristi njegov rad i poslije mu ne plati, ide se u zastaru i tako godinama. Kako se može zahtijevati od fizičke ili pravne osobe koja vještači ili procjenjuje da financira dolazak u drugi grad, noćenje i boravak radi nazočnosti na ročištu, a da mu prethodno nije 6 mjeseci plaćen nalaz i mišljenje, a kada on to odbije – naplati mu se kazna od 6.000.-kn po Županijskom sudu u Splitu (slučaj Maštruko, vještak umirovljenik) ???

I na kraju: Zabrinjava angažman stranih tvrtki da rade vještačenja u velikim sporovima – arbitražama i plaća im se čak minimalno 1.000,00 kn neto sat rada iako uspjeh nije zagarantiran (slučaj INA-MOL) dok bi domaći vještaci i procjenitelji za isti posao mogli izraditi za 300.-do 500 kn/sat?

PRIMJEDBE NA PRAVILNIK O STALNIM SUDSKIM VJEŠTACIMA:

Čl. 2 glasi: Za stalnog sudskog vještaka može biti imenovana osoba za koju se u postupku imenovanja utvrdi da ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je državljanin Republike Hrvatske, državljanin države članice Europske unije ili državljanin države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru,
2. da je zdravstveno sposobna za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka,
3. da je nakon završenog odgovarajućeg studija odnosno odgovarajuće škole radila na poslovima u struci i to:
 - najmanje 8 godina – ako je završila diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij,
 - najmanje 10 godina – ako je završila odgovarajući preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij,

– najmanje 12 godina – ako je završila odgovarajuću srednju školu, a za pojedinu struku nema odgovarajućeg preddiplomskog sveučilišnog studija ili preddiplomskog stručnog studija odnosno diplomskog sveučilišnog studija ili specijalističkog diplomskog stručnog studija,

4. da je uspješno završila stručnu obuku,

5. da ima sklopljen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka

6. procjeniteljima nekretnina koji imaju licence procjenitelja nekretnina položene izvan RH, a priznate u EU (status REV, FRICS, ASA itd) dozvoljava se izrada procjena nekretnina uz nadzor obveznog stalnog stručnog usavršavanja od strane davatelja licence i članstvom u Komori stalnih sudskih vještaka i procjenitelja.

Obrazloženje: propisivanje obvezne provjere zdravstvene sposobnosti treba uvesti za sve sudionike pravosudnog sustava (suce, odvjetnike i vještake), a ne samo za sudske vještake koji svojim radom utječu na sudbine ljudi u svim sudskim sporovima. Ako to nije propisano za sve – koji je razlog onda samo za vještake kada sudac može i ne mora uzeti u obzir nalaz i mišljenje sudskog vještaka i njemu se daje pravo donošenja presuda, bez da odgovara za štete počinjene površnim odnosno nestručnim presudama, pa je tim prije važna njegova psihofizička stabilnost.

Čl.4 glasi: Pravne osobe, zavodi ili državna tijela ispunjavaju uvjete za obavljanje poslova sudskog vještačenja:

– ako su u svojoj djelatnosti registrirane i za obavljanje vještačenja za određeno područje, a što dokazuju rješenjem iz nadležnog sudskog registra,

-ako imaju zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještačenja

– ako je utvrđeno da su njihovi zaposlenici imenovani stalnim sudskim vještacima za područje za koje se traži odobrenje, što se dokazuje rješenjem o imenovanju za stalnog sudskog vještaka za područje određenog županijskog odnosno trgovačkog suda,

– ako za zaposlenike koji su imenovani stalnim sudskim vještacima imaju zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka,

-ako imaju sklopljen ugovor o poslovnoj suradnji sa sudskim vještakom sa posebnom policom osiguranja za konkretno vještačenje.

Na način propisan stavkom 1. podstavkom 1. i 2. ovog članka utvrđuje se ispunjava li pravna osoba, poseban zavod ili drugo tijelo znanstvene ustanove odnosno državno tijelo uvjete za obavljanje poslova sudskog vještačenja.

Čl.5 glasi: Postupak imenovanja stalnih sudskih vještaka pokreće se zahtjevom koji se podnosi predsjedniku županijskog ili trgovačkog suda nadležnog prema prebivalištu podnositelja zahtjeva odnosno sjedištu pravne osobe, nakon detaljnih provjera znanja i kompetencije od strane Komore sudskih vještaka i procjenitelja da kandidat ispunjava sve potrebne uvjete i da može na stručnu obuku.

Fizička osoba zahtjevu prilaže životopis te dokaze o ispunjavanju uvjeta za imenovanje iz članka 2. stavka 1.točki 1.,2. i 3 ovog Pravilnika. Državljeni država članica Europske unije ili država potpisnica Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru dužni su dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 2. ovog Pravilnika priložiti u izvorniku ili ovjerenoj preslici te ovjerenom prijevodu na hrvatski jezik.

Zahtjev može podnijeti i pravna osoba za svog zaposlenika pod uvjetom da je zaposlenik dao svoj pristanak u pisanom obliku, ovjeren kod bilježnika uz ispunjavanje uvjeta iz članka 2. ovog Pravilnika. (predlažemo ne brisati ovaj članak – nego dodajemo ovjeru kod bilježnika).

Zahtjev za odobrenje obavljanja poslova sudskog vještačenja za pravne osobe, zavode ili druga tijela znanstvenih ustanova odnosno državna tijela podnosi zakonski zastupnik odnosno čelnik tijela.

Ako predsjednik županijskog odnosno trgovačkog suda utvrdi na prijedlog Komore stalnih sudskih vještaka i procjenitelja da podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete iz članka 2. ovoga Pravilnika ili da je zahtjev nepotpun, odbit će ga odnosno odbacit će ga rješenjem odnosno.

Protiv rješenja iz stavka 5. ovog članka dopuštena je žalba Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Čl.6 glasi: Ako kandidat za stalnog sudskog vještaka ispunjava uvjete iz članka 2. ovog Pravilnika, predsjednik odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda prije donošenja odluke o imenovanju za stalnog sudskog vještaka uputit će kandidata na stručnu obuku u Komoru stalnih sudskih vještaka i procjenitelja.

Stručna obuka obavljat će se prema obveznom programu što ga za svaku djelatnost odnosno struku utvrđuje Komora stalnih sudskih vještaka i procjenitelja, a odobrava Ministarstvo pravosuđa.

Stručna obuka ne može trajati dulje od jedne godine, sa cijenom od 30.000.-kn + PDV (uplata PDV-a u državni proračun)

Obrazloženje: viša cijena je u susjednim državama članicama EU.

Komora stalnih sudskih vještaka i procjenitelja dužna je imenovati mentore za stručnu obuku. Za mentora se može imenovati stalni sudski vještak koji ima najmanje 10 godina iskustva u obavljanju poslova sudskog vještačenja. Popis mentora dostavlja se županijskim i trgovačkim sudovima.

Čl.7 glasi: Sposobnost kandidata za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka utvrđuje se na temelju izvješća o provedenoj stručnoj obuci kod stalnog sudskog vještaka odgovarajuće struke pod čijim je nadzorom kandidat dužan obaviti najmanje **deset** vještačenja i u njima izraditi nalaz i mišljenje.

Nakon obavljene stručne obuke Komora je dužna na temelju pismenog i usmenog ispita te izvješća stalnog sudskog vještaka kod kojeg je kandidat bio na stručnoj obuci (mentora) u roku od mjesec dana izraditi mišljenje u pisanom obliku o uspješnosti obavljene obuke i osposobljenosti kandidata za obavljanje poslova sudskog vještačenja i dostaviti ga predsjedniku odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda.

U mišljenju o obavljenoj stručnoj obuci mora se navesti naziv suda i poslovni broj svakog predmeta u kojima je kandidat sudjelovao u izradi mišljenja i nalaza, kao i ime i prezime stalnog sudskog vještaka kod kojeg je kandidat obavljao stručnu obuku, s dokazom da je slušao i položio pismeni i usmeni ispit propisan Programom za stručne obuke.

Članak 8. glasi: Stalni sudski vještaci su obvezni biti članovi Komore stalnih sudskih vještaka i procjenitelja, koja je obvezna provoditi programe stručne obuke i cjeloživotnog stručnog usavršavanja prema godišnjem rasporedu za sve struke.

Komora je dužna županijske i trgovačke sudove izvijestiti o programima stručne obuke i godišnjem rasporedu održavanja stručne obuke.

Nadzor nad provođenjem stručne obuke stalnih sudskih vještaka u Komori obavljaju Ministarstvo pravosuđa i nadležni županijski odnosno trgovački sud prema rasporedu kojeg donosi ministar pravosuđa. O provedenom nadzoru sastavlja se pisano izvješće.

Članak 9 glasi: Stalni sudski vještaci moraju biti osigurani tijekom cijelog razdoblja obavljanja poslova sudskog vještačenja. Dokaz o sklopljenom ugovoru o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještačenja dostavlja se predsjedniku nadležnog županijskog odnosno trgovačkog suda prije imenovanja odnosno davanja odobrenja za obavljanje poslova sudskog vještačenja te najkasnije osam dana prije isteka važeće police osiguranja.

Najniža svota osiguranja od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještačenja za fizičke osobe iznosi 200.000,00 kuna, a maksimalno 500.000,00 kuna.

Obrazloženje: Ne radi pravna osoba vještačenja, nego to za nju radi sudski vještak – procjenitelj, stoga **nema potrebe osiguranje pravne osobe koja ne snosi konsekvence za eventualne pogreške** – to snosi isključivo potpisnik konkretnog svakog vještva ili procjene tj. sudski vještak.

Ukoliko pravna osoba plaća osiguranje za vještaka – tada vještak koji radi u toj pravnoj osobi treba biti pokriven tim osiguranjem.

Analogno, suci bi morali biti pojedinačno osigurani za svoju odgovornost glede nanošenja štete građanima svojim štetnim presudama, a ne da država za njih snosi značajne odštete tužiteljima na sudovima EU.

Državljanin države članice Europske unije ili države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru može se osigurati od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka i u svojoj matičnoj državi a dokaz o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka potrebno je dostaviti u originalu ili ovjerenoj preslici s ovjerenim prijevodom.

Članak 10 glasi: Nakon završene stručne obuke i prikupljenih dokaza o ispunjavanju uvjeta za imenovanje stalnim sudskim vještakom odnosno o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova sudskog vještačenja, predsjednik odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda odlučit će o zahtjevu.

O zahtjevu se odlučuje rješenjem.

Pravnoj osobi, zavodu ili drugom tijelu znanstvene ustanove odnosno državnom tijelu daje se odobrenje za obavljanje poslova sudskog vještačenja na vrijeme od četiri godine, samo ako ima zaposlene sudskim vještace u toj pravnoj osobi, zavodu ili drugom tijelu znanstvene ustanove odnosno državnom tijelu ili ugovor o poslovnoj suradnji sa sudskim vještacom sa posebnom policom osiguranja za konkretno vještačenje.

Stalni sudski vještak imenuje se na vrijeme od četiri godine, rješenjem nadležnog suda koje u postupcima javne nabave za fizičke osobe predstavlja dokaz potreban za izradu usluga vještačenja dok za pravne osobe je potreban i izvod iz registra pravnih osoba.

Protiv rješenja iz stavka 2.ovog članka dopuštena je žalba Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dostave rješenja.

Čl.12 glasi: Nakon proteka vremena na koje je imenovan stalni sudski vještak može biti ponovno imenovan na vrijeme od četiri godine.

Zahtjev za ponovno imenovanje podnosi se najkasnije 30 dana prije isteka roka na koje je imenovan.

Uz zahtjev za ponovno imenovanje kandidat prilaže uvjerenje da se protiv njega ne vodi kazneni postupak, popis predmeta u kojima je obavio vještačenje i potvrdu o stručnom usavršavanju.«. U postupku ponovnog imenovanja stalni sudski vještak nije dužan obaviti stručnu obuku niti dati prisegu.

Prije ponovnog imenovanja za stalnog sudskog vještaka predsjednik nadležnog županijskog odnosno trgovačkog suda utvrdit će na prijedlog Komore sudskih vještaka i procjenitelja da kandidat ispunjava sve uvjete iz članka 2. ovog Pravilnika, da se protiv kandidata ne vodi kazneni postupak i da nije pravomoćno osuđen za kazneno djelo koje je zapreka za prijam u državnu službu.

Ako je osoba bila imenovana stalnim sudskim vještacom za određeno područje vještačenja do ožujka 2013.g. (datum donošenja Zakona o sudovima) treba nastaviti reimenovanja, a nova imenovanja sa srednjom školom nakon tog datuma više ne treba provoditi osim iznimno prema čl.126 Zakona o sudovima. Ovdje kriterij za ponovno imenovanje treba biti broj izrađenih predmeta na sudu, a ne broj godina iskustva prije ožujka 2013.g.

Obrazloženje: netko može imati za 5 godina višestruko veći broj izrađenih predmeta nego netko s 12 godina – 3 imenovanja za vještaka, ali bez ijednog izrađenog predmeta na sudu. Ova izmjena bi riješila i problem ponovnog imenovanja stalnih sudskih vještaka koji su u međuvremenu završili diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, a koji u prijedlogu Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o stalnim sudskim vještacima nije niti percipiran kao problem.

Predsjednik suda donijet će rješenje o ponovnom imenovanju.

Protiv rješenja iz stavka 5. ovog članka dopuštena je žalba Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

U postupku ponovnog imenovanja stalnog sudskog vještaka, kao i u postupku proširenja područja vještačenja već imenovanog sudskog vještaka, vještak nije dužan obaviti stručnu

obuku niti dati prisegu, već mora dostaviti dokaz o 20 sati stručnog usavršavanja godišnje iz područja sudskih vještačenja i procjena.

Čl.12a glasi: Imenovani stalni sudski vještak može podnijeti zahtjev za proširenje područja vještačenja.

Područje vještačenja može se proširiti samo na srodnu djelatnost koja je obuhvaćena stečenim formalnim obrazovanjem na temelju kojeg je stalni sudski vještak imenovan za područje vještačenja za koje se traži proširenje.

Uz zahtjev za proširenje područja vještačenja stalni sudski vještak dužan je dostaviti dokaz o ispunjenju uvjeta iz članka 2. stavka 1. točke 3. ovog Pravilnika. Prije donošenja odluke o proširenju područja vještačenja predsjednik nadležnog suda zatražit će mišljenje odgovarajuće strukovne udruge stalnih sudskih vještaka o ispunjenosti uvjeta za proširenje područja vještačenja. U postupku proširenja područja vještačenja stalni sudski vještak nije dužan obaviti stručnu obuku niti dati prisegu.

Obrazloženje: Nedopustivo je imenovanje sudskog vještaka za poljoprivredu i šumarstvo, ako vještak nema završena oba fakulteta (različita i s drugim kolegijima). Agronomski fakultet i Šumarski fakultet su dva fakulteta koji jedan s drugim nemaju veze, a šumarski inženjeri nisu obrazovani biti agronomskim vještacima niti su za to osposobljeni i obrnuto.

Čl.13 glasi: Imenovanog stalnog sudskog vještaka razriješit će predsjednik odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda:

- ako to sam zatraži,
- ako se utvrdi da nisu postojali odnosno da su prestali postojati uvjeti na temelju kojih je imenovan,
- ako je na temelju pravomoćne odluke nadležnog tijela proglašen nesposobnim za obavljanje djelatnosti iz područja za koje je imenovan,
- ako mu je na temelju pravomoćne sudske odluke oduzeta poslovna sposobnost,
- ako mu je izrečena pravomoćna presuda za kazneno djelo koje je zapreka za prijam u državnu službu,
- ako nesavjesno ili neuredno obavlja povjerene mu poslove vještačenja,
- ako povrijedi odredbe članka 17. stavka 1 ovog Pravilnika,
- ako obavlja poslove stalnog sudskog vještaka nakon izvršnosti rješenja iz članka 20. i 21. ovog Pravilnika.

Stalni sudski vještak koji je razriješen iz razloga propisanih u stavku 1., podstavcima 6., 7. i 8. ovog članka može se ponovno imenovati stalnim sudskim vještakom nakon proteka četiri godine od dana izvršnosti rješenja o razrješenju.

Stalni sudski vještak koji je razriješen iz razloga propisanih u stavku 1. podstavku 1. ovog članka prilikom podnošenja novog zahtjeva za imenovanje stalnim sudskim vještakom u istom području vještačenja nije dužan obaviti stručnu obuku, već mora dostaviti dokaz o 20 sati stručnog usavršavanja godišnje iz područja sudskih vještačenja i procjena..

Odredbe stavka 1. podstavka 1. i 2. ovog članka smisljeno se primjenjuju na oduzimanje odobrenja za obavljanje poslova sudskog vještačenja pravnih osoba, zavoda ili drugih tijela znanstvenih ustanova odnosno državnih tijela..

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 5. iza riječi: „razrješenju“ dodaju se riječi: „odnosno oduzimanju odobrenja za obavljanje poslova sudskog vještačenja.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 6. riječi: „rješenje o razrješenju stalnog sudskog vještaka“ zamjenjuju se riječima: „izvršno rješenje iz stavka 5. ovog članka.

Protiv rješenja o razrješenju dopuštena je žalba Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dostave rješenja.

Predsjednik suda proslijedit će rješenje o razrješenju stalnog sudskog vještaka svim sucima suda u kojem je predsjednik, predsjednicima svih sudova te Ministarstvu pravosuđa.

Obrazloženje: Predlažemo brisanje **učestalo** nesavjesno ili neuredno obavlja, i uvođenje praćenja rada i stručnog znanja od strane Komore sudskih vještaka i procjenitelja

Tko će utvrditi kako koji vještak radi ? S kojim stručnim znanjem će pravna struka ocjenjivati nečiju drugu struku. Kakva učestalost nesavjesnog ili neurednog obavljanja ? Tko vodi tu statistiku ako se ne zna uopće koliko je vještaka u na sudovima trenutno angažirano (prvo, drugo, treće vještačenje itd.) ?

Sve to treba provoditi Komora sudski vještaka i procjenitelja.

Čl.18 glasi: Stalni sudski vještak dužan se stručno usavršavati i stjecati stručna znanja iz područja za koja je imenovan stalnim sudskim vještakom. Program stalnog stručnog usavršavanja i stručne obuke za nove kandidate izrađivati će Komora sudskih vještaka i procjenitelja.

Čl.19 glasi: Rad stalnih sudskih vještaka dužni su pratiti predsjednici županijskih odnosno trgovačkih sudova koji su ih imenovali te predsjednici sudova i državni odvjetnici i o svojim zapažanjima obavještavati predsjednike nadležnih županijskih odnosno trgovačkih sudova.

Primjedbe na ponašanje stalnog sudskog vještaka mogu podnijeti i stranke odnosno njihovi punomoćnici te strukovne udruge sukladno odgovarajućem etičkom kodeksu kojeg moraju potpisati svi sudski vještaci RH, kao obvezni članovi Komore sudskih vještaka i procjenitelja.

Primjedbe se podnose predsjedniku suda koji je imenovao vještaka. Stručnost izrađenih nalaza provjeravati će se u Komori sudskih vještaka i procjenitelja, te sukladno istim ocjenama predlagati ponovna imenovanja ili razrješenja zbog nestručnost i ostalih propisanih povreda Etičkog kodeksa.

Obrazloženje: određeno je da rad sudskih vještaka prate predsjednici županijskih i trgovačkih sudova koji su ih imenovali te predsjednici sudova i državni odvjetnici i osvojem zapažanjima obavještavati predsjednike nadležnih županijskih odnosno trgovačkih sudova, a primjedbe na rad stalnog sudskog vještaka mogu podnijeti i stranke odnosno njihovi punomoćnici te strukovne udruge.

Postavlja se pitanje kako oni sa svom svojom radnom preopterećenošću mogu pratiti stručnost rada vještaka sa preko 50 struka- specijalnosti koje imamo na popisu, to su sve nepravne struke pa je ovdje sporno pitanje kompetencije i znanja praćenja jedne tj pravne struke naspram niza potpuno drugih struka. Ovim člankom im se nepotrebno nameću obveze koje ne mogu kvalitetno odraditi.

Čl.20 glasi: Stalnom sudskom vještaku koji ne poštuje sud ili stranke, ne preuzima dodijeljene mu predmete, ne opravda zašto u roku nije dovršio povjereno mu vještačenje, ne dostavi dokaz o sklopljenom ugovoru o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještačenja ili iz drugih ozbiljnih razloga može se privremeno uskratiti obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka najmanje tri mjeseca, a najdulje godinu dana.

Rješenje o privremenoj uskrati obavljanja poslova stalnog sudskog vještaka donosi predsjednik suda koji je imenovao stalnog sudskog vještaka prema kriterijima koje utvrdi Komora sudskih vještaka i procjenitelja.

Čl.21. i 22 se brišu zbog neustavnosti oduzimanja poslova prije pravomoćne sudske presude prema člancima 5,14,16,28 i 54.Ustava RH.

Obrazloženje za čl.21 i 22

Pravilnikom se zadire u pojedina pitanja koja predstavljaju ustavom zajamčena prava, poput presumpcije nevinosti čije je kršenje povezano s institutom privremene zabrane djelatnosti u slučaju kada se vodi kazneni postupak, te je prepreka za imenovanje.

Uvjeti za prestanak obavljanja djelatnosti u vrijeme kada je u tijeku kazneni postupak ne može ulaziti u domenu Pravilnika, te ministar prekoračuje svoja ovlaštenja prilikom donošenja Pravilnika jer ga niti na jednom mjestu Zakon o sudovima ne ovlašćuje da regulira pitanje privremene zabrane obavljanja djelatnosti.

Čl.24 glasi: Za obavljeno vještačenje stalni sudski vještak ima pravo na naknadu koju utvrđuje sud prema posebnom cjeniku naknada stalnih sudskih vještaka, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Ako je naknada obračunata u satima kod jednostavnijih vještačenja, vještak je uz račun dužan dostaviti i obrazloženje svake stavke.

Obrazloženje:

Naknada se određuje prema visini–naknade u stručnim Komorama. Vrednovanje rada vještaka trebalo bi odrediti sukladno složenosti predmeta na kojem se radi, pri čemu za struke gdje postoje odgovarajući cjenovni standardi (cjenici stručnih komora i udruženja: liječnici, građevinari, arhitekti, geodeti, inženjeri elektrotehnike, prometni vještaci, strojarški inženjeri,

revizori i dr.), tada ti strukovni cjenici trebaju definirati cijena sata rada vještaka. Takvo vrednovanje stručnog znanja, odgovornosti i kompetencije bi trebalo biti polazna vrijednost u odnosu na te okvirne izvora podataka kako je to u EU. Sukladno tome bi se cijena sata rada vještaka kretala od 250,00 kn do 500,00 kn po satu (+ pdv), a ako bi broj bodova po satu ostao isti, znači da bi vrijednost boda trebala biti između 10 i 14 kn po bodu.

Čl.27 glasi: Kada za pojedine vrste vještačenja koje obavljaju pravne osobe iz članka 4. ovog Pravilnika postoji poseban cjenik usluga određen po Komori, sud će nagradu za obavljeno vještačenje odrediti prema tom cjeniku.

Obrazloženje:

Sastavni dio ovog Pravilnika mora biti novi cjenik usluga sukladno složenosti vještačenja: jednostavna, srednje složena i vrlo složena vještačenja za sve struke. Postojeći cjenik star 20 godina (od 1998.g. kada je donesen prvi Pravilnik o stalnim sudskim vještacima i od kada se vrijednost boda nije mijenjala, nego se čak tražila ušteda preko vještaka i smanjila im se vrijednost boda za 20 % kada bi se privremeno plaćao rad vještaka iz sredstava suda ili državnog odvjetništva).

Postojeći zastarjeli cjenik ne prati tehnološki razvoj svih alata kojima se služe stručnjaci svih oko 50 specijalnosti u svom radu.

Članak 28 glasi: Pravo na naknadu putnih troškova obuhvaća naknadu za prijevoz sredstvima javnog prometa ili naknadu za korištenje osobnog automobila prema pravilima koja se primjenjuju na suce.

Sredstva javnog prometa u smislu ovog Pravilnika su tramvaj, vlak, autobus, brod i zrakoplov.

Pravo na naknadu putnih troškova obuhvaća naknadu prema specifikaciji kilometraže vozila vještaka za dolazak na vještačenje. Putni trošak se obračunava u iznosu 30% cijene goriva pomnožena s kilometražom vozila.

Obrazloženje: Dosadašnja potpuno anakrona odredba bila je te troškove prvenstveno obuhvaća naknada za prijevoz sredstvima javnog prometa, a tek podredno, ako se ne može koristiti sredstvo javnog prometa, vještak ima pravo na korištenje osobnog automobila. Dodatni nedostatak te odredbe je u činjenici da je upitna ekonomičnost takve odredbe, jer je korištenje osobnog automobila zapravo ekonomičnije (iako je na prvi pogled skuplje, jer se plaća cestarina, parking, trošak automobila po kilometru). Naime, korištenje sredstava javnog prometa, imajući u vidu rasprave koje počinju u 8,30 ili 9,00 i sl. sati, podrazumijeva putovanje prethodni dan, hotelski smještaj, naknadu sati provedenih na putu (kojih je više), plaćanje dnevnice i dr., što je u konačnici skuplje. Dakle, prijedlog je da se ravnopravno mogu koristiti i osobni automobil i sredstva javnog prometa, te da se u tom smislu izmijeni odredba čl. 28. st. 1. Pravilnika, na način da ista glasi: "Pravo na naknadu putnih troškova obuhvaća naknadu za prijevoz sredstvima javnog prometa ili naknadu za korištenje osobnog automobila prema pravilima koja se primjenjuju na suce". Istovremeno, st. 4. čl. 28. Pravilnika se briše, a dosadašnji st. 5. postaje st. 4.

Čl.30 glasi: Za vrijeme obavljanja poslova sudskog vještačenja izvan mjesta prebivališta preko 8 – 12 sati vještaku pripada pravo na naknadu u visini 1/2 dnevnice, a za vrijeme provedeno preko 12 – 24 sata cijela dnevnicu u visini porezno priznate dnevnicu u cijeloj RH.

Izdaci za smještaj (noćenje) priznaju se stalnom sudskom vještaku u punom iznosu prema priloženom računu u visini porezno priznate dnevnicu u cijeloj RH.

Pravilnik bi kao prvo trebalo uskladiti s odgovarajućim odredbama Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj 53/1991. i dr.; u daljnjem tekstu: ZPP), jer prema odredbi čl. 256. ZPP-a, vještak ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište, na naknadu izmakle zarade i troškova vještačenja te pravo na nagradu za obavljeno vještačenje. Postojeće odredbe Pravilnika ništa ne govore o naknadi izmakle zarade vještaku.

Čl.45 glasi: Za vještake koji su imenovani za vještačenje u pojedinim predmetima na temelju posebnih propisa smisleno se primjenjuju odredbe ovog Pravilnika o naknadama troškova.

Čl.49 glasi: Odredbe ovog Pravilnika odnose se i na sudske procjenitelje obzirom da Pravilnik o stalnim sudskim procjeniteljima (NN 88/08) nije do sada usklađen sa Zakonom o sudovima. Također je ovim Pravilnikom uređen status procjenitelja nekretnina koji imaju licence procjenitelja položene izvan RH, a priznate u EU (status REV,FRICS,ASA itd) kojim im se dozvoljava izrada procjena nekretnina.